

Salon kaupungin lausunto Varhan palveluverkkosuunnitelmasta 2027-29

Kaupunginhallitus 10.08.2026
4229/03.00.00/2026

Valmistelija

hallintojohtaja Riku Rönholm, riku.ronholm@salo.fi, 02 778 2020

Lausuntopyyntö

Varsinais-Suomen hyvinvointialue pyytää Salon kaupungin lausuntoa luonnoksista Varsinais-Suomen hyvinvointialueen pitkän aikavälin palveluverkkovisiosta sekä palveluverkkosuunnitelmaksi lähivuosille 2027–2029.

Kyseiset dokumentit ovat virkahenkilöluonnoksia, joihin annettujen lausuntojen pohjalta laaditaan varsinaiset virkahenkilöesitykset julkaistavaksi 31.8.2026. Esitysten poliittinen käsittely käynnistyy syyskuussa.

Varhan nykyinen palveluverkkosuunnitelma on voimassa vuoden 2026 loppuun asti. Uutta palveluverkkosuunnitelmaa on valmisteltu pohjautuen aluevaltuuston 25.2.2026 hyväksymään palvelustrategiaan ja siinä kuvattuihin palveluverkkoperiaatteisiin.

Palveluverkkosuunnitelmatyössä on tuotettu vuoteen 2037 asti yltävä pitkän aikavälin palveluverkkovisio, jonka laadinnassa on huomioitu ennusteet väestörakenteen muutoksista sekä arviot väestön palvelutarpeiden kehityksestä alueittain. Virkahenkilönäkemykseen perustuva visio palveluverkkoon kohdistuvista pitkän aikavälin kehitystarpeista ja toimipaikkamuutoksista ei ole sellaisenaan toimeenpantavissa käytäntöön, mutta sitä hyödynnettäisiin muun muassa pitkän aikavälin investointisuunnittelussa.

Erikseen on laadittu vuosille 2027–2029 palveluverkkosuunnitelma, jonka luonnos sisältää tällä ajanjaksolla jo toteutuvat sekä toimeenpantavaksi esitettävät palveluverkkomuutokset kunnittain.

Sekä visio että suunnitelma on jaoteltu seuraaviin palvelukokonaisuuksiin:

- Sote-keskuspalvelut
 - Avoterveydenhuolto
 - Perustason päihde- ja mielenterveyspalvelut
 - Suun terveydenhuolto
 - Toimintakykyä tukevat palvelut
- Lasten, nuorten ja perheiden palvelut
 - Perhekeskuspalvelut
 - Lapsiperheiden erityispalvelut
- Sosiaali- ja vammaispalvelut
 - Työikäisten palvelut
 - Vammaispalvelut
- Ikääntyneiden palvelut
- Sairaalapalvelut
 - Perustason sairaalapalvelut
 - Erikoissairaanhoido, diagnostiset palvelut ja päivystys

Lausunnot pyydetään toimittamaan molemmista asioista erillisenä.

Salon kaupungin lausunto

Salon kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausua Varsinais-Suomen hyvinvointialueen palveluverkkovisiosta ja palveluverkkosuunnitelmasta. Salo on pinta-alaltaan 2168 km², mikä on liki kymmenkertainen Turun kaupunkiin verrattuna. Pitkät etäisyydet haastavat palveluiden järjestämistä ja saavutettavuutta. Palveluverkon suunnittelussa tulisi huomioida myös vuodenaikojen tuoma vaihtelu palveluiden käyttäjämäärään. Salossa on yli 7000 kesämökkiä, mikä vaikuttaa merkittävästi alueiden väestömäärään kesäkaudella.

Palveluverkkovisio

Salon kaupunki pitää hyvänä, että palveluverkon kehittämistä visioidaan pidemmälle tulevaisuuteen. Pitkän aikavälin suunnittelu on kuntien näkökulmasta tärkeää erityisesti sote-kiinteistöjen käytön kannalta. On toivottavaa, että äkkinäisiä palveluverkkomuutoksia ei enää tapahtuisi, vaikka verkkoa pitääkin arvioida jatkuvasti palvelutarpeiden muuttuessa. Salon kaupunki pitää hyvänä, että Halikon sotepiste muuttuu soteasemaksi, mutta kantaa huolta pitkän aikavälin suunnittelusta sotepisteiden vähenemisestä seudulla. Palvelutarvetta on arvioitu erityisesti väestönkasvun näkökulmasta, mikä ei yksin ole riittävä mittari tarpeen arvioinnille. Esimerkiksi ikääntyvälle väestölle läheltä löytyvä sotepiste on erityisen tärkeä palvelu.

Työikäisten palveluissa on suunnitteilla keskittää toimintoja ns. kuntoutuskampuksille. Varhan omien palveluiden synergian takia tämä on ymmärrettävä ratkaisu, mutta vaarantaa osin nykyisen hyvän toimintamallin työllisyyspalveluiden ja Varhan kesken. Salon kaupunki muistuttaa yhteistyön tärkeydestä työllisyyspalveluiden kanssa, jotta palvelut toimivat saumattomasti. Salossa on erinomainen pitkällä aikavälillä kehitetty malli, jossa pitkäaikaistyöttömien työkykyselvityksiä ja TYM-palveluja tehdään tiiviissä yhteistyötä samassa toimipisteessä Varhan, työllisyyspalvelujen ja Kelan kanssa. Palvelumalli on osoittautunut vuosien varrella tulokselliseksi ja moniammatillinen yhteistyö on hedelmällistä.

Tehokkaan, asiakaslähtöisen ja moniammatillisen yhteistyön näkökulmasta olisi tärkeää, että työllistymisasioiden varmistetaan jatkossakin tiivis yhteys ja helppo asiakasyhteistyö näiden toimijoiden kesken. Parhaiten yhteistyö sujuu, kun ollaan saman katon alla. Mikäli Varhan palvelut eriytetään ja viedään toisaalle, tulee yhteistyöstä väistämättä mutkikkaampaa.

Ikääntyneiden ympärivuorokautisen asumisen toimipisteet ovat koko Varsinais-Suomen alueella vähentymässä merkittävästi. Väestön ikääntyessä tämän palvelun tarve tuskin vähenee lähivuosina. Tämän vuoksi on tärkeää pitää kiinni lupauksesta, että paikat eivät vähene, vaan ne korvautuvat uusien toimipisteiden suuremmilla paikkamäärillä.

Digitaalisten palveluiden kehittäminen on merkittävässä roolissa tulevaisuuden palveluverkkoja suunniteltaessa. Salon kaupunki pitää kehittämistyötä tärkeänä, mutta korostaa kaikkien asukkaiden mahdollisuutta palveluiden käyttöön. Digitalisaation kehittäminen ei kuitenkaan saa johtaa ihmisten putoamiseen pois palveluiden piiristä. Digisyrjäytyminen on jo nyt arkipäivää, eikä sitä pidä tehtävillä palveluverkkomuutoksilla lisätä.

Palveluverkkosuunnitelma

Salon kaupunki kantaa huolta sotepisteiden vähenemisestä alueella. Nyt suunniteltu Kuusjoen lakkauttaminen pidentää matkaa palveluihin pohjoisessa Salossa. Valmistelun mukaan 99 prosenttia maakunnan asukkaista pääsee lähimpään palvelupisteeseen 30 minuutin matka-ajalla.

Esityksessä palveluiden saavutettavuuden kriteerinä on aika henkilöautolla kuljettuna. Tällä mittarilla saavutettavuus on maakunnan mittakaavassa saatu näyttämään siltä, että sotekeskus tai soteasema olisi valtaosalle väestöstä saavutettavissa alle puolen tunnin matka-ajalla. Salossa matka-aika on isosta osasta kuntaa merkittävästi pidempi. Julkisella liikenteellä palvelut karkaavat käytännössä saavuttamattomiin. Matka-ajat kuitenkin pidentyvät merkittävästi, kun esimerkiksi lääkäripalvelua ei ole sotepisteissä tarjolla. Palvelujen saavutettavuudesta huolehtimisen tulee olla palveluverkkosuunnittelun keskiössä yhdessä väestön palvelutarpeen kanssa.

Salossa ikääntyneiden palveluita ollaan uudistamassa merkittävästi. Salon kaupunki korostaa, että palveluiden saatavuus ei saa heiketä, vaikka toimipisteitä korvataan uusilla. On tärkeää huolehtia riittävästä paikkamäärästä väestön ikääntyessä.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa valmistelun mukaisen lausunnon Varsinais-Suomen hyvinvointialueen palveluverkkovisiosta ja suunnitelmasta.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti kokouksessa.

Päätös

Tiedoksianto

Varsinais-Suomen hyvinvointialue